

EDITORIAL

Isulong ang interes sang pumuluyo sa tunga sang burukrata-kapitalista nga ribalan

Patimaan sang bag-o nga lebel sang pagsingki sang banggi-anay sang mga magkaribal nga paksyon sang nagahari nga sahi sang mga burukrata-kapitalista ang sunod-sunod kag magkaangot nga hitabo sining nagligad nga semana: ang *impeachment* ukon pag-akusar sang Manubo nga Panalngan batuk kay Vice President Sara Duterte kag pagsugod sang pagbista sa Senado, ang kudeta sa Senado kaupod ang pagtuhaw ni Sen. Bato dela Rosa, kag liwat niya nga pagkadula agud palagyuhan ang mandamyento de aresto sang International Criminal Court (ICC).

Daw mga *clown* kag sirkero ang mga pulitiko nga nagpatambling-tambling kag nagapabali-bali sa natabo nga mga maniobra, kontra-maniobra kag banggaan. Pagkatapos sang anum ka bulan nga pagpanago, gulpi nga nagpakita si Sen. dela Rosa agud mabug-os ang bag-o nga mayoriya kag magpapungko sang bag-o nga pamunuan. Apang sa atubang sang peligro nga siya dakpon kag dal-on sa The Hague, pagkatapos isapubliko ang madamyento nga ginpaguwa sang ICC batuk sa iya, dali-dali nga liwat siya nagpanago sa kon diin nga buho.

Ang pagbag-o sang liderato sa Senado ginapatihan nga kabahin sang plano nga idiskaril ang pagbista kay Sara Duterte. Ginkasuhan ang bise presidente sa pagwaldas sa ₱500 milyon "confidential funds," sa indi mapaathag nga pagdako sang iya personal nga manggad kag iban pa nga kaso. Dako nga mayo-

riya (257 boto) sang Manubo nga Panalngan ang nagpabor sa kaso nga *impeachment*, ikaduha ka beses sa sulod sang masobra lang isa ka tuig. Indi kasubong sa una, madasig subong nga ginbug-os sang Senado ang korte nga magabista kay Duterte, bisan indi pa maathag kon diin ini padulong.

Segurado nga magapadayon pa sa mga maabot nga semana ang subong nga tsapter sang banggi-anay nga ini sang nga nagaribalan nga paksyon, kag segurado nga magasingki kag magapadulong sa bag-o

nga banggaan sa palaabuton samtang nagahilapit ang eleksyon 2028. Pursigido ang pagduso sang kampong Marcos kag lain-lain nga partido nga mapalayas si Sara Duterte halin sa pwesto kag maupangan ang iya pagpadalagan bilang presidente.

Ang kagamo nga ini sang mga Marcos kag Duterte laragway sang masingki kag gulpi lang magtuhaw nga mapintas nga banggi-anay sang mga nagaribalan nga paksyon sang mga nagahari nga sahi - mga burukrata kapitalista nga nagapalumbaanay sa pagpamanggad sa gahum. Nagainit nga nagainit ang kagamo nga ini sa atubang sang malala nga pagsarurot sang ekonomiya sang sistema nga malakolonyal kag malapyudal.

Nagagamay nga nagagamay ang ganansya sa poder nga pwede malinong nga tunga-tungaon kag salo-saluhan sang mga burukrata kapitalista, rason nga nagapadulong sa pag-agaway kag banggaan ang ila kasakon para sa manggad kag gahum. Oras nga makapungko sa poder, nagapaindisanay sila sa kadasig kag kadako sang ginakurakot sa kaban sang banwa, samtang nagapaindisanay kon sin-o ang pinakamaayo sa pagpatinlo-tinlo sa atubang sang pumuluyo. Labi nga nangin barahubal kag dalagkuan ang korapsyon kag pagpangkawkaw sang mga burukrata kapitalista.

Samtang nagapagusa sa manggad

kag naga-agaway sa poder ang mga burukrata kapitalista, lubong naman ang malapad nga masa sang pumuluyo sa kaimolon kag adlaw-adlaw nga pagkayod agud mabuhi. Sang nagligad nga duha ka bulan, nagdugang ang palasanon sang pumuluyo kag tayuyon nga nagasaka ang presyo sang pagkaon kag mga sandigan nga kinahanglanon kag sukot sa mga sandigan nga serbisyo. Sunod ini sang pagpang-gyera sang US sa Iran nga ginahimuslan sang mga sakon nga kumpaniya sa lana agud patimbuokon ang presyo sang diesel kag gasolina kag iban pa nga produktong petrolyo (50-100% nga mas mataas kumparar sa pila ka pungsod sa Southeast Asia). Ginasisigahum nga tayuyon pa nga magasaka ang presyo sa mga maabot nga binulan.

Sa tunga sang pag-antus kag pagraguok sang tiyan sang pumuluyo, labi nga nagakagatungan ang ila kaakig sa rehimen US-Marcos kag mga burukrata kapitalista nga wala na gani sang ginahimo para mabuhinan ang ila pag-antus, nagadugang pa sa ila palasanon. Pagkatapos nga makigkunsabuhay sa mga kumpaniya sa lana sa pagpaantus sa pumuluyo, makasuluka ang rehimen Marcos nga ginahimo nga manugpakilimos ang pumuluyo nga nagapila sa pakitang-tawo nga pagpanghatag sang ayuda kag bugas, nga husto-

han lang para sa pila ka adlaw.

Labi nga nagakangil-ad ang pumuluyong Pilipino sa rehimen US-Marcos kag sa mga nagahari nga sahi sa atubang sang kawala sang salabton sang mga kurakot nga nagabulsa sang binilyon ka piso sa mga peke kag palpak nga proyektong *flood control* nga nabuyagyag halin sang nagligad nga tuig, pati na sa iban nga mga dalagko nga anomaliya sa gobyerno. Samtang ginatampalas ang kinamatarung kag kaayuhan sang pumuluyong Pilipino, sunod-sunoran si Marcos sa mga dikta sang agalon nga imperyalistang US, sa plano nga pagbukas sang 1,620-ektarya nga "economic security zone" sa Pampanga kag Tarlac para sa eksklusibo nga gamit sang mga kumpaniya nga Amerikano.

Nagadugang pa sa ila kaakig ang padayon nga pagsabwag sang rehimen Marcos sang kalakasan batuk sa pumuluyo nga nagabangon kag nagapakig-away para sa ila mga kinamatarung. Kasugpon ini sa ila pagpangita sang hustisya para sa linibo nga biktima lunsay sang gyera kontra droga kag sang pangpulitika nga pagpangsumpo sa mga organisasyon masa.

Sa atubang sang krisis sa ekonomiya, labi nga nagabaskog ang singgit sang malapad nga masa para sa makabuhi nga sweldo, palangabuhian kag

seguridad sa trabaho, reporma sa duta, pagpanubo sang presyo sang mga balaklon kag rolbak sa presyo sang lana, kinamatarung sa pabalay, kag iban pa nga labi nga kinahanglanon nga demokratikong demanda.

"Marcos sukton, Duterte Pasabton" ang padayon nga singgit sang pumuluyo. Kasugpon diri ang panawagan nga padayunon ang pagbista kay Sara Duterte para pasabton siya sa iya mga krimen. Kasugpon man ang singgit nga arestuhon kag bistahon sa ICC si Bato dela Rosa kag iban pa nga kahimbon ni Rodrigo Duterte sa madugon nga gyera sa droga. Nakaangot man ang singgit nga pasabton si Marcos kag iya mga opisyal sa binilyon ka piso nga ginbulsa sa mga proyektong *flood control* kag iban pa nga mga dalagko nga anomaliya.

Tuman na ka dismayado ang pumuluyo sa barahubal nga pagpagusa sang pipila sa garuk nga gobyerno kag pagpaantus sang malapad nga masa sang pumuluyo. Nagaribalan man ang mga burukrata kapitalista, nagahiliusa sila tanan sa pagpangapin sa sistema nga nagapaantus sa pumuluyo.

Wala nagakataka ang pumuluyo nga sukton kag pasabton ang mga burukrata kapitalista kag pasista sa ila mga krimen kag pagpaantus sa masa sang pumuluyo. Dapat pursigido nga ipahibalo sa pumuluyo nga wala sang malauman nga himpit nga hustisya ang banwa sa idalum sang nagahari nga reaksyonaryong estado, nga halin pa sang una, pasilungan sang mga pasista kag kawatan sa kaban sang banwa.

Dako nga hangkat sa mga pwersang pungsodnon-demokratiko nga matutom nga nagahilikuton masa, agud ipasaka ang kamuklatan kag paghangup sang pumuluyo sa makasaysayan kag sosyal nga ugat sang korapsyon sa pungsod. Indi magtusi-katusi kag ubos kusog nga magpropaganda sa masa, bug-osen ang ila mga organisasyon, kag pabaskugon ang ila likom nga rebolusyonaryong paghulag. Pabaskugon ang singgit nga tapuson ang burukrata kapitalismo, imperyalismo kag pyudalismo, kag isulong ang pungsodnon demokratiko nga pagbag-o.

AB

 <p>Tuig LVII No. 10 Mayo 21, 2026</p> <hr/> <p>Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauwang sang aton pahayagan.</p>	<h2 style="text-decoration: underline;">Kaundan</h2> <p>Editorial: Isulong ang interes sang pumuluyo sa tunga sang burukrata-kapitalista nga ribalan 1 Singgit sang banwa: Sara Duterte, pasabton! 3 Arestuhon si "Bato," panawagan sang pumuluyo 3 Plano nga kampo militar sa N. Samar, napunggan 3 Paghimakas mamumugon para sa CBA 3 Kinamatarung sa duta kag palangabuhian 4 Mangungumang T'boli, ginpatay sang 105th IB 4 Ang kamatuoran sa masaker sa Toboso 5 Negros 19, ginpasidunggan 6 Pagsaludo sa mga baganihan sang Negros kag ICR! 6 Sa malip-ot nga pulong 7 ASEAN 2026: Tagdumala sang interes sang US 8 Al Nakba 78: Pakig-away sang mga Palestino 9 Paglalapad sang presensyang militar sang US 10 Mga Pilipino, nakig-isa sa Palestine 10 2 <i>hors de combat</i>, napatay sa kamot sang militar 10</p>
<p>Ang Ang Bayan ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Pilipinas</p>	
<p style="text-align: center;"> ang.bayan@cpp.ph cpp_angbayan </p>	

Singgit sang banwa: Sara Duterte, pasabton!

SA NAGLIGAD NGA mga semana, sa pagpamuno sang Bagong Alyansang Makabayan (Bayan) tayuyon ang protesta sang mga progresibo nga grupo agud ipanawagan ang maid-id nga pagbista kag pagpasabat kay bise presidente Sara Duterte. Nagaidog na ang reklamo nga *impeachment* batuk kay Duterte halin sang nagboto ang mayoriya sang Kongreso para i-*impeach* siya tubtob sa pagtipon sang mga senador para bug-oson ang *impeachment court*.

Sadtong Mayo 11, sa boto nga 257-25 na-*impeach* ukon ginkasuhan sang Manubo nga Panalagan si Duterte sa ikaduha nga higayon sa mga kaso nga *betrayal of public trust*, korapsyon, pagpanuhol kag grabe nga pagpamahog. Napasar ang *impeachment* sa pihak sang pagpamahog sang grupong Duterte, paagi sa partido nga PDP Laban, batuk sa mga tighimo sang layi.

Sadtong Mayo 18, ginbug-os sang mga senador ang *impeachment court* nga magabista kay Duterte. Ginapangunahan ini sang bag-ong pili nga Senate President nga si Alan Peter Cayetano, kilala nga maka-Duterte. Pormal naman nga ginrehistro sa *impeachment court* ang ngalan sang 11-tawo nga prosekusyon sang Manubo nga Panalagan.

Halin Mayo 11, sunod-sunod ang mga hublag sang mga pungsodnon-demokratiko nga organisasyon agud iduso ang pagbista kay Duterte. Magluwas sa Metro Manila, may mga protesta sa mga syudad sang Baguio, Cebu, Iloilo kag Davao.

Arestuhon si "Bato," lapnagon nga panawagan sang pumuluyo

LAPNAGON NGA GINKUNDENAR SANG lain-lain nga organisasyon ang pagkunsinti kag pagpangapin sang Senado kay Sen. Ronald "Bato" dela Rosa, pagkatapos ang pagtilaw nga pagserbe sa iya sang mandamyento de aresto nga ginsapubliko sang International Criminal Court (ICC) hapon sadtong Mayo 11.

Naakusaran si dela Rosa bilang "indirect co-perpetrator" sa mga krimen batuk sa katawhan sa kalibutan sang pagpatay, nga may kaangot sa "war on drugs." Sakop sini ang mga insidente sang pagpatay sang Hulyo 3, 2016 tubtob Abril 2018, sang siya ang hepe sang Philippine National Police.

Nagtuhaw si "Bato" sa adlaw nga ini para sa maniobra nga papungkuon si Cayetano bilang bag-o nga presidente sang Senado. Anum ka bulan na siya nga nagapanago sa kahadlok nga ipaaresto kag dal-on sa The Netherlands.

Ginbutang siya sa Senado sa idalum sang *protective custody* agud masegurado nga indi siya maaresto. Sadtong Mayo 13, nagtuga sang drama ang kaalyado niya nga mga senador agud makapalagyo siya kag makabalik panago.

Sadtong Mayo 20, nagpakuwa ang Korte Suprema sang desisyon nga nagapamalibad nga pauntaton ang pagserbe sang mandamyento de aresto sang ICC sa iya. Sa subong, ginakabig siya nga pugante.

Plano nga kampo militar sa Northern Samar, napunggan

NAPAASTRAS SANG MGA residente sang Barangay Imelda, Las Navas, Northern Samar ang plano sang mga tropa sang 20th IB nga magtukod sang kampo militar sa ila komunidad. Hugot ini nga ginpamatukan sang mga residente sa isa ka asembliya sadtong Marso.

Plano nga itukod ang kampo sa isa ka pukatod nga wala pa 50 metros ang kalayuan sa ulihi nga balay sa isa ka sityo. Suno sa mga residente, taliw-as ini sa gintalana sang internasyunal nga makatawo nga layi nga minimum nga distansya nga 500 metros halin sa komunidad sang sibilyan.

Sa asembliya, isa-isa nga nakig-agaway sang mikropono ang mga residente halin sa mga soldado agud magpahayag sang pagpamatuk sa kampo. Sang ulihi, tatlo na lang ka residente ang "nagpasugot" sa pagtukod.

Sa pihak sini, nagakampo pa gihapon ang mga armado nga tropa sa balay sang mga sibilyan sa baryo. Ginapadayon man sini gihapon ang pagtukod sang kampo sa guwa sang barangay pero malapit pa gihapon sa alagyan padulong sa banwa.

Paghimakas sang mamumugon para sa CBA

NAGLUNSAR SANG LAIN-lain nga lebel sang ululupod nga paghulag ang mga mamumugon kag unyon sining Marso agud ipakigbato ang ila mga kinamatarung kag kaayuhan paagi sa *collective bargaining agreement* (CBA).

Sa Day 1 Craft Philippines Inc sa Laguna, nagmadinalag-on ang masobra duha ka semana nga welga sang mga mamumugon bilang pagpakigbato para sa makatarungan nga CBA. Naagum nila ang demanda para sa dugang nga sweldo kag iban pa nga kinamatarung. Nagahimo sila sang matag-as nga klase sang paon sa isda.

Sa LBC Express Metro Manila, nagsumiter ang mga mamumugon sang *notice of strike* sa tunga sang pito ka bulan nga *deadlock* sa negosasyon para sa CBA. Sensilyo nga ₱32 nga dugang sweldo sa tatlo ka tuig ang tanyag sang kapitalista, malayo sa panawagan nga ₱72 nga dugang. Ginbatikos man nila ang kontraktwalisasyon sa mga mamumugon nga ginagamit nga taktika para bungkagon ang unyon kag dingutan sila sang kinamatarung.

Sa PLDT, nagmartsa ang mga superbisor sang kumpaniya sa pagpanguna sang unyon nga GUTS-PLDT sadtong Mayo 15 sa hedkwarters sang kumpaniya sa Makati City. May mga aksyon man sa Quezon City, Cebu City kag Davao City. Sabat nila ini sa indi pag-idog sang negosasyon para sa 2026-2028 CBA. Ginkundenar nila ang taktika sang hungod nga pagpaatras kag pagpangbarat sang maneydsment sa negosasyon.

Sa kumpaniya sang barko nga Philippine Span Asia Carrier Corp sa Manila, nagpiket ang mga mamumugon para ipakita ang suporta sa unyon nga halos pito ka bulan na nga nagapakignegosasyon para sa CBA. Gina-sulong nila ang dugang nga sweldo kag iban pa nga mga kinamatarung.

Mga mangunguma, mangingisda kag tumandok:

Kinamatarung sa duta kag palangabuhian, ipakigbato!

Sa lain-lain nga bahin sang pungsod, nagahulag ang mga mangunguma, mangingisda kag tumandok sa ila kinamatarung sa duta, palangabuhian kag puluy-an batuk sa mga lokal kag dumuluong nga korporasyon kag sa atubang sang pagpabaya kag pasismo sang rehimen Marcos.

Sa Benguet, naglunsar sang *prayer vigil* ang mga *porter*, manugtinda kag residente sa La Trinidad Vegetable Trading Post sadtong Mayo 13 agud kundenaron ang pag-import sang Department of Agriculture sang mga karot. Gin-anunsyo sang departamento ang plano nga pag-import sini sang 6,000 metriko tonelada sang karot para sa Abril, Mayo kag Hunyo agud sabton kuno ang kakulangan sa suplay kag mapanubo ang presyo sini sa merkado.

Sa Isabela, pila ka puluan ka mangunguma halin sa lain-lain nga banwa sang probinsya ang nagtipon sa asembliya sang Danggayan Dagiti Mannalon ti Isabela (Dagami) kag nagmartsa sa Santiago City sadtong Mayo 11 para manawagan sang matuod nga reporma sa duta, suporta sa produksyon, kag pagtib-ong sang kinamatarung sang mangunguma. Sa asembliya, ginhimo nila ang isa ka tuig

nga plano sang aksyon kag gin-anunsyo ang bag-o nga napilian nga opisyal kag lider nga magapalig-on sa organisasyon sa tunga sang krisis sa kaumahan.

Sa Dagupan City, Pangasinan, nagtipon ang mga magagmay nga mangingisda sa isa ka konsultasyon nga ginpangunahan sang Pamalakaya sadtong Mayo 11, agud pamatukan ang komersyal nga pagpangisda sa sulod sang 15-kilometro nga *municipal waters*. Ginakahangaw-an nila ang pagdamo sang mga dalagko nga bangka sa Lingayen Gulf sunod sang desisyon sang Korte Suprema sadtong Disyembre 2024 nga pagpahanugot sa mga dalagko nga kumpaniya nga mangisda diri. Plano nga makig-dayalogo ang grupo sa BFAR Region 1 para igiit ang proteksyon sa ila palangabuhian.

Sa Nueva Vizcaya, nagtukod sang barikada sadtong Mayo 9 ang mga re-

sidente sang mga barangay sang Pao, Paquet kag Kakidugen sa Kasibu bilang pagpamatuk sa proyektong eksplorasyon sang North Luzon Mineral Resources Corporation. Gintukod ang mga barikada agud balabagan ang pagsulod sang mga gamit sang kumpaniya kag lana kag pagguwa sang *mineral sample*. Sakop sang eksplorasyon ang 4,456 ektarya nga dutang ginpanubli sang Bugkalot/Ilongot para sa pagmina sang bulawan kag saway.

Sa Quezon City, nagbarikada ang mga residente kag mangunguma sang Pook Malantik, Barangay UP Campus sadtong Mayo 20 agud pungan ang pagsulod sang mga materyales para sa konstruksyon sang UP-DSHUD Housing Project nga kabahin sang nagahana nga proyektong UP SDG Wellness Park. Mapalayas sang konstruksyon sang Megawide Construction Corporation ang mga residente. Isa ka separado nga rali ang ginpatigayon sadtong Mayo 12 sang katambi nga Pook Aguinaldo batuk sa proyekto.

Sa Bukidnon, ginkundenar sang mga tumandok nga Manubo ang pagkudal kag pagpang-agaw sang Green Arrow Agriventures Inc-Kennemer Foods International sa ila nga dutang ginpanubli sa Don Carlos. Plano sang kumpaniya ang palaparon ang plantasyon sini sang saging sa ginaagaw nga duta. Ginagamit ang Support to Parcelization of Lands for Individual Titling (SPLIT) Project sang World Bank para sa pagpang-agaw sa dutang ginpanubli.

Mangunguma nga T'boli, ginpatay sang 105th IB

MASOBRA ISA KA bulan na nga wala makuha ang hustisya sang pamilya kag himata sang mangunguma nga T'boli nga si Jonathan Kubot halin sang patyon sang mga soldado sang 105th IB. Ginpatay siya sang militar sadtong Marso 25 sa Sityo Lam-afus, Barangay Lambangan, T'boli, South Cotabato.

Suno sa report, bag-o lang nakatapos maninlo sang humayan ni Kubot sang makita siya sang mga soldado. Ginkuha siya sang mga ini, ginpaidalum sa tortyur, kag ginpilit nga mag-ako nga siya hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB). Ginpatay siya sang wala sang makuha nga impormasyon halin sa iya.

Samtang, nahilway sadtong Mayo 9 ang duha ka Dumagat nga bilanggong pulitikal nga sanday Rocky Torres kag Abelardo "Dandoy" Avellaneda pagkatapos sang halos walo ka tuig nga detensyon. Ginbasura sang korte ang himo-himo nga mga kaso nga pagpatay kag *illegal possession of firearms and explosives* batuk sa ila.

Gindakop sila sang militar sadtong Mayo 18, 2018 sa General Nakar, Quezon, pagkatapos sang isa ka engkwentro sa BHB. Samtang nabilango, naka-agi ang duha sang grabe nga tortyur, pisikal nga pagpanakit, kag paglala sang ikaayong lawas.

Ang kamatuoran sa masaker sa Toboso

Napamatud-an sa ginlunsar nga National Fact-Finding and Solidarity Mission (NFFSM) sang mga progresibong grupo sa Barangay Salamanca, Toboso, Negros Occidental sadtong Mayo 14 ang sampaw-sampaw nga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung kag internasyunal nga makatawo nga layi sang 79th IB sa natabo nga Toboso masaker. Gin-imbestigaran sini ang pagpatay sang militar sa 10 ka Pulang hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) kag siyam ka indi armado nga mga indibidwal sadtong Abril 19 sa Barangay Salamanca kag kaangot nga mga panghitabo.

Indi magnubo sa 117 ka delegado ang nagpakigbahin sa misyon nga ginabug-os sang mga lokal kag dumulong nga tagpangapin sang tawhanon nga kinamatarung, kongresista, aktibista, tawong simbahan, lider-estudyante kag mamalitha. Ginpatigayon ini sa hangyo sang mga grupo halin sa Negros Island, sa pagpanguna sang Manindigan-Negros.

Sa kadakuon kag kasangkad sang delegasyon, wala ini matandog sang grabe nga militarisasyon kag pagpangipit sang militar sa Toboso kag bug-os nga isla. Natulod sini ang mga lokal nga gobyerno kag opisyal nga pasugtan ang aktibidad. Ginsuportahan kag ginbasbasan man sila ni San Carlos Bishop Gerardo Alminza. "Ang inyo kaisog sang balatyagon nga pangitaon ang kamatuoran sa tunga sang kahadlok kag pagpanghadlok isa ka kongkretong pamatuod nga malahalon pa gihapon ang kamatuoran, hustisya, kag kalinong," pahayag niya.

Partikular nga ginkadto sang delegasyon ang Sityo Sinugmawan kag Sityo Plaringding kon diin nabatian sang mga residente ang mga lupok sang pusil. Ginkadtuan sang delegasyon ang kada lokasyon sang mga insidente kon diin nila nakita ang mga igo sang bala sa mga puno, nabilin nga mga basiyo sang bala kag iban pa nga bahid sang pagpangluthang.

Nagpatigayon sila sang mga *focused group discussions* kag pagbalay-balay para makahinunanon ang mga residente. Na-estorya nila ang indi magnubo sa 30 ka residente nga suno sa ila makabig nga mga "yabi nga impormante" tungod may direkta sila nga eksperyensiya sa mga panghitabo.

Ginsaysay sang mga residente ang

"pagbisita" kag pagpang-abukay sang mga soldado sa indi magnubo sa 18 ka kabalayan sa pagpangita sa ginasiling mga hangaway sang BHB. Sa Sityo Plaringding, may kaso sang pagdakop sang 79th IB sang mag-ilyo nga magakadto sa pangisdaan para manguha sang pakinhason. Gindala ang mag-ilyo sa isa ka bungyod kon diin sila ginpaidalum sa interogasyon. Nasaksihan sang mag-ilyo halin diri ang patarasak nga pagpaniro sang mga soldado sa pangisdaan. Naggamit man sang mga *drone* ang 79th IB.

Nakumpirma ang pilit nga pagpahalain sang 79th IB sa 653 indibidwal halin Abril 19 tubtob Abril 22. Tungod diri, wala sang nahinun-anon ang delegasyon nga makapamatuod sa pahayag sang 79th IB nga may natabo nga grabe nga inaway sa pangisdaan kon diin ginasiling nga nakita ang mga bangkay sang 19.

Ginpamatud-an sang mga residente nga indi magnubo sa anum sa 19 ka mga ginmasaker mga sibilyan. Suno sa ila, personal nila nga nakapod ang lider-estudyante nga si Alyssa Alano, mga organisador nga mangunguma nga sanday Maureen Santuyo kag Errol Wendel, mamalitha nga si RJ Ledesma, kag mga Filipino-American nga aktibista nga sanday Kai Sorem kag Lyle Prijoles. Suno sa mga residente, ni kaisa wala nila makita nga may dala-dala nga mga armas ang anum sa ila pagtener sa komunidad.

Suno sa Unyon ng mga Manggagawa sa Agrikultura (UMA), ang pahayag sang mga residente nagasuporta sa ginagiit sang mga progresibo nga grupo nga ginpadala ang mga sibilyan sa Barangay Salamanca agud manalawsaw. Yara sila sa barangay agud magbulig sa pag-organisa kag paghimo sang sosyal nga imbestigasyon kag pagtuon sa kahimtangan sang mga mangunguma kag mamumugon sa kampo, partikular sa Hacienda Bedonia. Sakop sang asyenda ang 18 ektarya nga duta nga ginabungkal sang 16 ka pamilya sang mamumugon sa kampo nga madugay na dapat ginhatag sa ila.

Sa mga datos nga nakuha, nakumpirma sang delegasyon ang mga krimen sang 79th IB. Lakip diri ang paggamit sang militar sa balay sang mga sibilyan, pagpangipit kag pagpanghadlok sa mga residente, pagpangipit sa mga hilikuton sa pagpanguma, patarasak nga pagpangluthang sa malapit sa kabalayan, iligal nga pagpriso, kag ang paggamit sa isa ka mangunguma bilang taming.

Napamatud-an man sang delegasyon nga may "evidence tampering" ukon pagtandog kag pagtanum sang mga ebidensya (mga armas, bandolyer kag personal nga kagamitan) para ipaguwa nga matuod ang estorya nga ginapalapta sang 79th IB. Magluwas diri, sa report sang *forensic pathologist* nga si Dr. Fortun may mga igo sa likod ang tatlo ka ginpatay apang sa

Sundan sa pahina 6

Negros 19, ginpasidunggan bilang mga pinakamaayo nga anak sang banwa

Nag-ululupod sa University of the Philippines (UP)-Diliman Theater sa Quezon City sadtong Mayo 11 ang mas o menos 2,000 kapamilya, kaupod, abyan, kag mga bisita para hatagan sang pasidungog ang mga martir sang Toboso ukon kilala bilang Negros 19. Ang mga martir ginabug-os sang siyam ka indi armado nga indibidwal kag 10 ka Pulang hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) nga ginmasaker sang 79th IB sadtong Abril 19 sa Barangay Salamanca, Toboso, Negros Occidental.

Ang programa sang pagpasidungog ginpangunahan sang UP Diliman University Student Council, Bagong Alyansang Makabayan (Bayan) kag Karapatan. Suno sa mga organisador, ginlunsar ang pagtililipon para magkaupod nga kilalahon ang kaisog, kalam, kag pagpalangga nga ginhalad sa pumuluho sang bug-os nga Negros 19.

Masobra duha ka oras ang ginlawig sang pasidungog nga napuno sang mga pamulong-pulong, testimonya, bidyo, kag mga pasundayag sang rebolusyonaryong ambahanon, binalaybay kag saot. Ginpaunod sang mga ini ang kabuhi sang pag-alagad sa masa sang Negros 19 kag ang indi malutos nga pakig-away sang masang

Negrosanon sa tunga sang nagapadayon nga kaimolon, paghimulos, kag militarisasyon sa isla sang Negros.

Nagtambong kag naghatag sang mga mensahe sa pasidungog ang mga himata kag abyan nanday Alano, Ledesma, Santuyo, Errol Wendel, Prijoles kag Sorem. Napuno sang mga estorya sang kabuhi, lahog kag pagkinalipay, militansya kag nagadabada nga kalayo sang paghimakas ang mga mensahe nila.

Sa mensahe sang iloy ni Alano nga si Shiela, nagpahayag siya sang paglaum nga padayunon sang mga nabilin nga mga kaupod ang handum ni Alano para sa pungsod. "Indi naton pagpabayaang nga mapanas siya

sa kalibutan nga ini...Ako nagapana-wagan, nga ipadayon naton ang away nga nasugdan nila. Tungod ka-hibalo kita tanan, ini ang gusto nila, pagbag-o sang sistema, mabuligan ang mga imol sang Negros," suno sa iya.

Nagpaabot naman sang isa ka mensahe sang pasidungog si Marco Valbuena, lider opisyal sa impormasyon sang Partido Komunista ng Pilipinas. "Dungog sang Partido kag sang Bagong Hukbong Bayan nga sa malaba kag malip-ot nga panahon, nakaupod ang mga martir kag baganihan sang Toboso sa banas sang pungsodnon-demokratikong rebolusyon. Nagasumpa kami nga hatagan sang hustisya ang ila kamatayan," suno sa iya.

"Halin sa duta nga ginbunyagan sang ila dugo, linibo pa nga mga anak sang banwa ang maga-usbong, magabangon, magarebolusyon kag magausoy sa malaba kag paliko-liko nga dalan sang inaway banwa padulong sa mapula nga adlaw sang kadalagan," pahayag ni Valbuena. Natapos ang pagtililipon sa pagkanta sang Internasyunal. AB

Halin sa pahina 5

mga litrato sang bangkay nga ginpalapta sang militar puro nagahayang ang mga ini. Natukiban man nga ang pila sa mga biktima posible nga napatay sa grabe nga pagdugo.

Maathag man kuno ang nangin pagtampalas sang mga soldado sa mga bangkay sang biktima. Duha ka adlaw nila nga ginpabay-an nga nakabulad sa adlaw kag nahulom sa tubig sang pangisdaan ang mga bangkay kag "ginrekober" lang sadtong Abril 21. Nagbayluhanay pa ang bangkay sang duha sa mga ginluthang.

Sa pagtapos sa misyon, panawagan sang delegasyon ang salabton sang 79th IB kag 303rd IBde, kadungan sang pagtapos sa militarisasyon sa Negros Island. Ginagiit nila ang hustisya sa mga ginmasaker kag sa tanan nga pamilya sang biktima.

Samtang, gin-ipit ang delegasyon sang mga pwersa sang estado. Gin-ikugan sang mga soldado ang mga tim nga nagpatigayon sang imbestigasyon kag ginkuhaan sila sang mga litrato. Nagdagsa man ang mga soldado sang 79th IB sa Barangay Salamanca sadtong Mayo 13, isa ka adlaw antes ang misyon. isa ka Amerikano nga delegado ang ginpunggan nga makasulod sa Pilipinas sa rason nga "blacklisted" siya sa pungsod. AB

Pagsaludo sa mga baganihan sang Negros kag ICR!

NAKAPASUNDAYAG ANG MGA armas kag nabayaw ang inumol sang mga rebolusyonaryong pwersa sa bug-os nga pungsod para sa mga martir sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) nga napatay sining Mayo.

Sa Negros Occidental, napatay sa inaway sa 15th IB ang lima ka Pulang hangaway sang BHB-Southwest Negros (Armando Sumayang Jr Command) sa Barangay Abaca, Cauayan sadtong Mayo 16. Namartir sanday Vince Francis Dingding (Ka Poy/Moymoy), sekretaryo sang komite sang Partido sa larangan, si Rolando Dantes Jr. (Ka Anyo), kumander sang BHB-Southwest Negros, sanday Jobert Casipong (Ka Robi), Gilbert Tingson (Ka Kolintong/Ka Downy), kag Alex Languita (Ka Kaya).

Sa rehiyon sang Ilocos-Cordillera, napatay sa kanser ang Pulang hangaway nga si Inocencio Sibud (Ka Maki) sadtong Mayo 14. Una nga narekrut si Sibud bilang myembro sang yunit sang milisya sang banwa sa Barangay Bayao sa Pinukpuk, Kalina sadtong dekada 1980. Nagpadayon siya sa iya rebolusyonaryong katungdanan kag nagtungod sang lain-lain nga mga hilikuton sa sulod sang 37 ka tuig nga pagserbisyo sa BHB.

Ginhatagan sang Partido sang pinakataas nga pagkilala kag pasidungog ang mga martir sang hukbo sang banwa nga ginbansagan sini nga "pinakamaayo nga mga anak sang banwa."

P13-18/bulan

lang ang nabuhin sa pakuno-kuno nga pagkakas sang rehimen Marcos sang *excise tax* sa LPG kag kerosin; 7.1 milyon (51%) lang ang nagagamit sang LPG sa pinaka-imol nga pamilya sa pungsod.

Ginkuhaan: Ibon Foundation

₱46.5 bilyon

ukon ₱1.5 bilyon kada adlaw ang ginabana-bana nga **ginkamal nga kita sang mga kumpaniya sang lana** halin sang atakehon sang US kag Israel ang Iran sadtong Pebrero 28.

20-30%

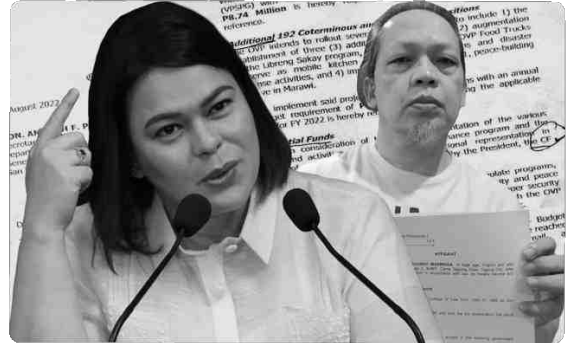
sang mga trak pang-transportasyon sang pagkaon kag iban pa nga produkto **ang nagdulog sa pagbyahe tungod sa kataason sang presyo sang petrolyo**. Nagsarurot ang kita sang mga drayber halin ₱1,000-₱1,200 padulong sa ₱500-₱600 na lang.

100%

online learning ang ginpahanugutan sang CHED Memo No. 117 nga ipatuman sang mga unibersidad kag kolehiyo para pamag-anon kuno ang palas-anon sang mga estudyante kag manunudlo; gintawag ini nga *band-aid* solusyon kag mapaniplang tungod ginabalhin lang sang estado ang palas-anon pinansyal sa mga estudyante kag ila mga pamilya.

Ginkuhaan: Rise for Education Davao

24 oras

indi 11 ka adlaw **gin-ubos ni Sara Duterte ang ₱125 milyon nga confidential funds**, suno kay Ramil Madriaga, anay opereytor sang pamilya Duterte nga subong saksi sa kaso nga *impeachment* batuk kay Duterte.

₱505

pungsodnon nga abereyds nga minimum nga sweldo, nga 39.5% lang sang ₱1,277 ginabana-bana nga abereyds nga makabuhi nga sweldo sadtong Marso.

₱290/tiyog

ang **pagakitaon sang isa ka drayber** sa matiplangon kag limitado nga *net service contracting* kon diin ₱40- ₱100 kada kilometro lang ang subsidiyo.

Labi pa ini nga magagamay samtang wala sang rolbak ang presyo sang petrolyo, kag nagahana pa nga liwat magsaka.

Ginkuhaan: Piston

75,492

ang **gindakop sang mga pulis kag tanod** sa idalum sang mapang-abuso, makaduluda kag kontra-imol nga patakaran nga Safer Cities sang DILG. Lakip sa mga gindakop nga wala sang ligal nga basehan amo ang mga mamumugon nga wala nagasuksok sang *t-shirt*.

ASEAN 2026: Tagdumala sang interes sang imperyalismong US

Sadtong Mayo 6-8, gindumalahan sang Pilipinas ang ika-48 nga ASEAN Summit sa Lapu-Lapu City, Cebu, sa tema nga “Navigating our Future, Together.” Deklarado nga katuyuan sang pagtililipon nga isulong ang kooperasyon, kalig-on sa ekonomiya, kag pungsodnon nga seguridad sa pagkaon kag enerhiya sa tunga sang nagasingki nga tensyon pangkalibutan. Sentro sang talakayan ang epekto sang kagamo sa Middle East nga nagdulot sang pagbag-o-bag-o sang presyo sang enerhiya, pagkaatrasar sa suplay, kag pagsaka sang gasto sa pagkaon kag transportasyon nga pabug-at sa mga pungsod sa ASEAN.

Ang ASEAN isa ka bloke sa pulitika kag ekonomiya nga gintukod sadtong 1967 sa panahon sang Gyera sa Vietnam bilang pangbangga sa komunismo kag para magserbe nga instrumento sang neokolonyalismo. Sadto kag subong, mabaskog ang impluwensya diri sang US bilang “komprehensibong estratehikong katimbang” sa rehiyon. Nagapabilin nga mabaskog ang uyat sang US paagi sa alyansa militar kag sa ekonomiya, bisan China na ang nagapanguna nga katimbang sa baligyaanay sang mga myembro nga pungsod sini.

Pagkatapos sang pila ka adlaw sang pagsinapol, wala sang kongkreto nga programa ang mga delegado agud sabton ang ginaantus nga krisis sa rehiyon. Nagkasugot sila sa pila ka tikang para mapahagan-hagan ang epekto sang agresyon militar sang US sa Iran, apang aminado sila nga madugay pa antes ini matigayon.

Isa diri ang ginproponer nga “Regional Fuel Sharing Framework” nga wala sang mekanismo kon paano ang pagpatuman, prayoridad sang distribusyon, ukon paggamit diri para sa madasig nga pagsabat sa subong nga krisis.

Sa pangkabug-osan, nakapokus ang mga lider sa koordinasyon sa panahon sang emerhensya, presyo sang lana, seguridad sa pagkaon, kag operasyon pangdagat. Nagapabilin nga makitid kag nakatum-ok sa pagdumala ang balayon sang mga gin-estoryahan. Ginkilala sang sinapol bilang dako nga kalalat-an ang agresyon sang US sa Middle East pero wala ini sang pagkondenar diri. Wala sang ginpaguwa nga gin-isa nga pahayag ang ASEAN

batuk sa henosidyo sang Israel kag US sa Palestine, bisan may pila ka myembro nga pungsod ang hayag nga nagasuporta sa paghimakas Palestino.

Sa tunga sang kawad-on sang solusyon sa mga krisis sa ekonomiya, nakighisugot pa si Marcos para sa pangmalawigon nga pag-import sang bugas halin sa Vietnam. Sa pihak sini sang kahalitan nga dala sang importasyon sa lokal nga produksyon sang humay kag labi nga pagkapierde sang mga mangunguma.

Militarisasyon sa ASEAN

Antes sang ASEAN Summit, ginlunsar sa Pilipinas ang pinakadako nga Balikatan war exercises sa kasaysayan sini. Unod diri ang pagpalupad kag pagpalupok sang mga misayl sang US kag Japan sadtong Mayo 5 kag 6. Ang mga operasyon nga ini nagpatalum sa kontradiksyon sa tunga sang mga pungsod sa rehiyon kag Pilipinas. Samtang ginawara-wara sang ASEAN nga katuyuan sini ang kalinong kag diplomasiya, ginabukas naman sang papet nga estado sang Pilipinas ang pungsod bilang halampangan kag “wala nagakalugdang” nga base militar sang US.

Para kuno “indi mapareho ang South China Sea sa Strait of Hormuz” kag masegurado ang kahilwayan sa pagpalawod diri, ginagiit sang rehimen US-Marcos ang pagpalig-on sa Declaration on Maritime Cooperation. Isa ka malahalon nga bahin sang ginaproponer nga ini ang paghimo sang isa ka ASEAN Maritime Center nga itukod sa Pilipinas. Ini kuno ang magaserbe bilang nagapanguna nga tilipunan para

sa mga isyu pangdagat nga ipatuman sa mga katapo nga pungsod sang ASEAN. Ang mga tikang nga ini, imbes mapakalma, labi nga magapasingki sang tensyon sa South China Sea.

Pasismo kag pagtabon sa kaimolon

Sadtong Mayo 6, naglunsar sang porum nga “Imperialist Crisis and War: A People’s Alternative to the ASEAN Summit” kag protesta batuk sa ASEAN Summit ang mga progresibo nga grupo sa University of the Philippines-Cebu. Samtang ginapatigayon ang mga aktibidad, mas o menos 200 ka pulis ang nakit-an sa sulod kag guwa sang unibersidad nga nagabantay.

Sa amo man nga adlaw, nagprotesta ang mga myembro sang Greenpeace Philippines sa guwa sang summit agud ipanawagan ang pagsabat sa polusyon sa plastik, batikuson ang sobra-sobra nga pagsalig sa lana, kag hatagan tum-ok ang krisis sa klima sa rehiyon. Apat ka myembro sini ang gin-aresto antes pa man magsugod ang protesta.

Agud indi makita sang mga delegado ang mga imol sang Cebu, temporaryo nga ginsaylo sang lokal nga gobyerno ang yara sa 66 ka pamilya nga nagapuyo sa likod sang Mactan Expo kon diin ginalunsar ang summit padulong sa isa ka resort sa katambi nga banwa sang Cordova. Nagpabilin sila sa lugar halin Abril 27 tubtob Mayo 9. Gintabunan sang mga dalagko nga tarpolin ang ila mga payag-payag. **AB**

Malig-on nga pagpakig-away sang pumuluyong Palestino para sa pungsodnon nga kahilwayan

Sadtong Mayo 15, gindumdom sang pumuluyong Palestino ang ika-78 ka tuig nga anibersaryo sang Al Nakba sa tunga sang nagaragasa nga gyerang henosidyo sang US-Israel. Ang Al Nakba (Ang Kalamidad) ang maduguon nga pagpalayas sang mga Zionistang grupo sa Palestine sadtong 1948 para tukuron ang estado sang "Israel" sa duso sang imperyo nga British.

Ginakabig sang pumuluyong Palestino ang nagapadayon nga henosidyo bilang "bag-o kag mas brutal nga lebel sang Al Nakba." Kasubong sang nagligad, may kinaiya ini sang mada-muan nga pagmasaker, pagpanggutom, pagpangwasak sang mga balay kag imprastruktura, kag pwersa nga pagpalayas para lubos nga panason ang lahi nga Palestino.

Halin Oktobre 2023, ginpulsos sang mga Zionista ang bug-os nga Gaza gamit ang mga bala kag bomba nga himo kag hatag sang US. Sa opisyal nga lista, naglab-ot na sa 75,000 ang direkta nga ginpatay sang pagpangsalakay, kag ginatos ka libo pa ang indi direkta nga napatay sa gutom, balatian, nalubong sa narumpag nga mga bilding kag mga indi pa nakit-an. Wala nag-untat ang mga Zionista sa pagpang-atake bisan nakighisugot na ini sa untat-lupok halin Oktobre 2025.

Gintalana sang Zionistang estado ang panibag-o nga pagpang-agaw sang mga teritoryo paagi sa pagkurit sang "yellow line" sa sulod sang Gaza. Nagtukod ini sang 13 ka bag-o nga detatsment militar agud ipaidalum sa kontrol sini ang 53-58% sang teritoryo. Ginsakop sini ang 50-60% sang mga teritoryo nga gin-aumhan samtang ginpriso ang mga Palestino sa mapiot nga sentro sang ebakwasyon nga malayo sa mga teritoryo nga produktibo kag ila palangabuhian.

Kadungan sa henosidyo sa Gaza, amat-amat nga ginakop sang Israel ang bug-os nga West Bank kag East Jerusalem. Adlaw-adlaw, nagaantus ang mga Palestino diri sang pagpang-ikipit, pagbantay, kag pagpalayas. Sa katapusan sang 2025, masobra 700,000 Zionistang setler na ang nagapuyo sa masobra 250 ka ilegal nga *settlement* sa sulod sang amo nga mga lugar.

Indi magpapigoss

Sa pihak sang kapintas kag kugmat sang pagpanakop, malig-on ang panindugan sang pumuluyong Palestino nga magpabilin sa ila pungsod, subong man ang kinamatarung sang tanan nga napalayas nga magbalik kag bawion ang mga teritoryo nga gin-agaw sa ila. Bitbit ang nagligad nga masobra isa ka siglo sang mga rebolusyon kag pag-alsa, indi sila magpasugot nga mahitabo pa ang isa ka kalamidad, ukon "Al Nakba 2.0."

Halin sang ginpatigayon ang Al Aqsa Flood, ang armado nga pag-alsa sadtong 2023, liwat nga napamatud-an ang kahustohon sang paghimakas Palestino. Liwat nga nabutang ang ila makatarungan nga pakig-away sa mga sentro sang mga institusyon internasyunal. Bilang suportang, minilyon ang nagdagsa sa mga kadalanan sang Europe, America, Africa kag Asia. Ginkilala sang kalibutan ang paghimakas bilang away para sa kahilwayan, hustisya, dignidad, kag katawhan sa kalibutan kag indi kagamo lang sa mga dulunan, kag labi nga indi kaangot sa "pag-

pangapin sa kaugalingon" sang Israel.

Labaw pa diri, nabuyagyag ang makangilidlis nga mga krimen sang Zionistang Israel nga sa madugay nga panahon ginakabig na nga "normal," bisan sang madamo nga estadong Arabo. Lubos nga narumpag ang ilusyon sang Israel bilang "solo nga demokrasya" sa Middle East kag nabuyagyag bilang moderno nga "Nazi" nga ginakangil-aran sa bug-os nga kalibutan. Ginkilala ang kagrabehon kag kalaparon sang mga krimen sa sini sa inaway kag katawhan sa kalibutan sa International Court of Justice kag International Criminal Court.

Ekspansyunismo sa duso sang US

Labaw pa sa Palestine, ginsakop man sang mga Zionista ang iban pa nga bahin sang Middle East sa idalum sang kampanyang Greater Israel. Pinakakatuyuan sini nga sakupon ang mga manggaranong mga teritoryo kag guluwaan halin sa Suba Nile sang Egypt tubtob sa Suba Euphrates sa Iraq.

Sa Lebanon, ginsugdan sini ang paglatag sang "yellow line" nga nagalab-ot na sa 10 kilometro sa sur nga bahin pagkatapos ang wala untat sini nga pagpangbomba sa lugar halin Marso. Sa Syria, ilegal nga ginsakop sang Israel ang Golan Heights halin sang 1967. Sa pihak sang mga resolusyon sang United Nations nga nagamando nga ibalik ang teritoryo, tayuyon ang pagtukod sini sang ilegal nga mga komunidad kag industriya sa mga bahin nga manggaran sa tubig kag matambok ang mga teritoryo.

Yara sa likod sang mga agresyon nga ini ang imperyalismong US, gamit ang binilyon nga pondo militar kag armas, agud ipabilin ang kontrol sa Middle East. Nagaserbe ang gin-okupar nga mga teritoryo sang Israel bilang dako nga estratehikong base-militar para ipiton ang mga pungsod Arabo kag kontrolon ang mga duna nga manggad, partikular ang lana kag mga alagyan sang komersyo.

Tayuyon nga pagpalapad sang presensyang militar sang US sa Pilipinas

Wala puas ang ginapatigayon sang US nga mga operasyon militar sa Pilipinas sa tabon sang mga dalagko nga *war games*. Sa pagtapos sang Balikatan 2026 sadtong Mayo 8, gilayon nga ginsugdan sini ang Salaknib 2 nga may partisipante nga 7,000 ka tropa, kaupod ang halin sa Japan, Australia kag New Zealand. Katuyuan sang *war games* nga ini ang hanason ang mga tropa sa pakig-away sa kondisyon nga isla-isla (*archipelagic*), kag kontra-gerilya. Natapos ang Salaknib 2 sadtong Mayo 20, apang magapabilin ang mga tropa kag kagamitan nga gingamit diri para sa iban pa nga *war games* tubtob Hulyo.

Nagapanguna nga ginahanas sa Salaknib 2 ang Joint Pacific Multinational Readiness Center-Exportable. Unod diri ang malaparan nga operasyon kombat, *small unit tactics*, ginisa nga mga *live fire exercise*, pagsalakay sa gab-i halin sa kahawanan, pagpalupok sang mga misayl, kag awayan sa kagulangan, tanan sa mga “reyalistikong senaryo.” Kasubong sang Balikatan, madamo sa mga lokasyon kon diin ginapatigayon ang mga ini ginatago kag ginalikom.

Pagpalapad sang *dual-use* nga mga pasilidad

Kadungan sang mga *war games* ang pagpalapad sang US sang *network* sang mga sibilyan nga pasilidad nga magamit sini sa mga katuyuan militar. Pinakaulihi ang pagkamol sini sa proyektong rehabilitasyon sang Sangley Point International Airport, isa ka sibilyan nga paluparan sa Cavite. Sadtong Mayo 12, gin-anunsyo sang US Trade and Development Agency nga pondohan sini ang isa ka

pagtuon para itransporma ang paluparan sa *dual-use* ukon duha kag gamit (sibilyan kag militar) nga pasilidad. Kasosyo sang US diri ang Cavite Holdings, Inc. sang pamilya Virata.

Samtang, nagkadto sadtong Mayo 1 ang mga opisyal sang rehimen Marcos sa Jerusalem para aregluhon ang pagpangapital sang mga kumpaniyang Israeli sa “Golden Node” sang US sa New Clark City, Pampanga. Ang “Golden Node” nga ini ang itukod nga “economic security zone” sang US nga magaserbe nga pabrika sang armas sa balayon sang Pax Silica. Ang pagpasulod kag pagdominar sang pangapital kag teknolohiya sang Israel diri direkta nga naga-imbolbar sa rehimen Marcos sa makasuluka nga gyerang henosidyo kag mga gyerang agresyon sang US kag Israel sa Palestine kag Middle East. AB

Mga Pilipino, nagapakig-isa sa Palestine

NAGTIPON ANG LAIN-lain nga grupo sa Welcome Rotunda sa Quezon City sadtong Mayo 15 bilang pagpakig-isa sa pagdumdom sang pumuluyong Pilipino sa ika-78 nga anibersaryo sang Al Nakba. Ginpanawagan nila ang paghilway sang Palestine halin sa mapintas nga okupasyon sang Zionistang Israel. Ginpangunahan ang hublag sang Philippines-Palestine Friendship Association. Bitbit sang mga nagprotesta ang mga bandera sang Palestine kag mga plakard nga nagapahayag sang suporta sa mga Palestino.

Palayason ang mga soldado nga Israeli. Nagpanawagan sang hustisya kag salabton ang mga residente sang General Luna sa Siargao Island sa Surigao del Norte pagkatapos sang serye sang mga krimen kag kalakasan batuk sa ila sang mga soldado nga Israeli nga nagdagsa sa isla. Nagtipon sa isa ka pagsinapol kaupod ang mga lokal nga opisyal, pulis, mga tag-iya sang negosyo kag iban pa nga sektor sadtong Mayo 12 agud talakayon ang sunod-sunod nga mga insidente sang kalakasan, pagpanggamo kag pagpangbastos sang mga soldado nga Israeli sa isla.

Pinakaulihi, kag pinakalala, ang pagpang-atake sang isa ka grupo nga mga Israeli sa Cartoon Cafe sa General Luna sadtong Mayo 11. Suno sa mga report, gin-initan sang mga soldado ang establisimento pagkatapos makita ang isa ka bandera sang Palestine nga nakasab-it sa guwa sini. Ginreport nga ginguba sang mga soldado ang mga CCTV camera kag pisikal nga ginkastigo ang magtiayon nga tag-iya sang negosyo, sa atubang sang ila gamay nga anak. Ang mga soldado nga ini nareport nga bagong guwa pa lang sa “serbisyo” sa gyerang henosidyo nga ginapatigayon sang Zionistang estado batuk sa Palestine.

2 hors de combat, patay sa kamot sang militar

DUHA KA *HORS de combat* halin sa Negros Oriental kag Masbate ang ginreport nga napatay samtang yara sa kustodiya sang berdugo nga militar nga grabe nga paglapas sa internasyunal nga makatawo nga layi.

Sadtong Abril 23, gindakop, gintortyur kag hungod nga ginpatay sang 62nd IB si Dino Pane (Ka Yulo), hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Central Negros sa Sityo Nabuluan, Barangay Bucalan, Canlaon City, Negros Oriental. Si Pane nagapaayo sa balatian nga *pneumonia* kag nagabatyang sang tuman ka taas nga hilanat kag pagpangluya. In-di siya armado sa panahon nga ini.

Sa Masbate, napatay sa kustodiya sang 2nd IB ang *hors de combat* nga si Raul Luding Tolinging sadtong Mayo 14 tungod sa “komplikasyon kag iban pa nga mga ginabatyang.” Pilason nga nadakop sang militar si Tolinging sadtong Mayo 10 sa Barangay Miabas, Palanas sunod sang isa ka himo-himo nga engkwentro. Madugay na nga nagabatyang sang balatian nga *diabetes*, *high blood* kag rayuma si Tolinging, kag nagapabulong samtang nagatener sa isa ka balay sa amo nga barangay. Tatlo ka adlaw siya nga gintago sang militar halin sa iya pamilya tubtob nga napatay.

Nalista man sa duha ka probinsya ang mga kaso sang pagpangkastigo, pagpang-ipit kag pagpanghadlok sang militar sa mga mangunguma sadtong Abril. Ang tanan nga ini yara sa balayon sa paglagas sang militar sa hukbo sang banwa.